

GOTTWALDOVÉ NÁMESTIE A FAKULTA STROJNÉHO INŽINIERSTVA V BRATISLAVE

Od začiatku poslednej série súťaží na úpravu bratislavského Gottwaldovho námestia a jeho okolia uplynuli už vyše 4 roky.

Z celoštátnej súťaže, ktorej výsledky boli publikované v Architektúre ČSR, roč. XIV. č. 3, prvé štyri kolektívy súťažili v ďalších troch kolách. Výsledky týchto súťaží neboli publikované a úprava Gottwaldovho námestia sa postupne a nenápadne „upravuje“ bez ohľadu na víťazný návrh celej série súťaží.

Úvodný projekt rešpektuje požiadavky smerného plánu a v úprave Gottwaldovho námestia predpokladá v zhode s víťazným súťažným návrhom bohatú zeleň pred budovou spojov, vyvýšenú terasu pred budovou teoretických ústavov SVŠT, ako aj spôsob terénnych úprav medzi Banskobystrickou ulicou a vlastnou plochou námestia. Úvodný projekt navrhuje na uzavretie priestoru námestia za Banskobystrickou ul. horizontálnu zástavbu hmotnosti budovy Úradu predsedníctva Shoru poverenikov, na ktorú sú napojené vežové obytné domy laureátov o výške normálnej, vnútromestskej zástavby. V snahe dostať denný život do priestoru námestia a okolitej zelene, je v nízkej hmote predpokladaná kaviareň a malá detská scéna.

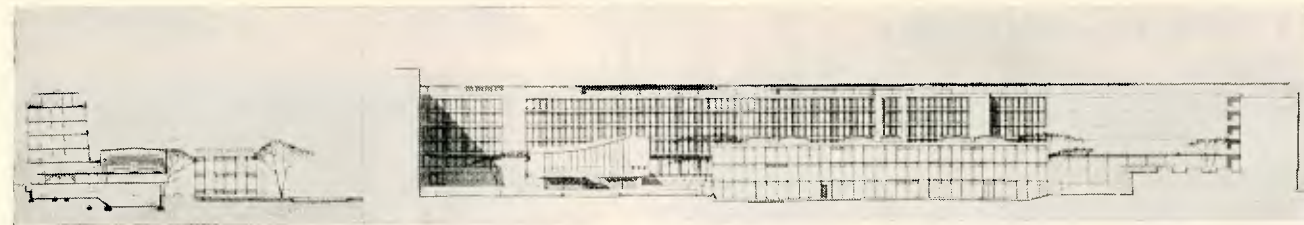
Užší areál SVŠT je riešený v pravidelnom obdĺnikovom bloku s predsunutím nízkej hmoty do Radlinského ulice. Vnútorne priestory bloku, prístupné štyrmi širokými podjazdami, sú členené na oblasť rekreačnú za budovou postavenej fakulty chemického inžinierstva. V strednej partii sú navrhované laboratória pre fakultu elektrotechnického a strojného inžinierstva a napokon na severovýchodnej strane sú predpokladané dielne a laboratória fakulty stavebného inžinierstva. Nezastavané vnútorné priestory sú členené na uzavreté dvory pre internú dielenskú prevádzku a voľné dvory s možnosťou inštalácie pokusných a výstavných exponátov. Fakulta strojného inžinierstva je naviazaná na postavenú fakultu chemického inžinierstva. Čelom je situovaná pred dláždenú plochu Gottwaldovho námestia.

Hlavný vstup je riešený osove na dláždenú plochu námestia od priestranej haly. Priestor haly je využitý tiež pre potreby centrálnych šatní, umiestnených pod zvýšenou estrádou. Priamym napojením vysunutej veľkej auly pre 800 poslucháčov na halu je táto využitá aj ako respiračný priestor, v ktorom budú inštalované výstavné exponáty fakulty.

Na prvom poschodí sú situované štyri veľké posluchárne, každá pre 200 poslucháčov. Veľké posluchárne sú konzolovite vysunuté z budovy, takže dostávajú obojstranné bočné osvetlenie a tabuľa je ďalej priamo osvetlená horným oknom.

Priestory katedier sú zásadne situované v koncových polohách a stredná partia je vyhradená pre výuku.

— Podrobný zastavovací plán areálu
— Perspektívny pohľad z námestia
— Perspektívny pohľad zo dvora

— Priechy rez a zadný pohľad
— Čelný pohľad
— Pôdorys prízemia
— Pôdorys I. poschod'a

Spádovými pomermi staveniska bolo možné využiť suterén v dvornom trakte ako prízemie a pod veľkou aulou situovať telocvičňu.

Laboratória a dielne sú v samostatnom bloku, na ktorý môže byť v budúcnosti napojené prípadné rozšírenie, respektíve priame spojenie s dielnami fakulty elektrotechnického inžinierstva. V dispozičnom riešení dielni bol sledovaný zámer oddeliť hlučné prevádzkové priestory. Preto je v strede dispozičie situovaný blok kotelne, vedľa ktorého sú komunikačné priestory a sanitárne vybavenie.

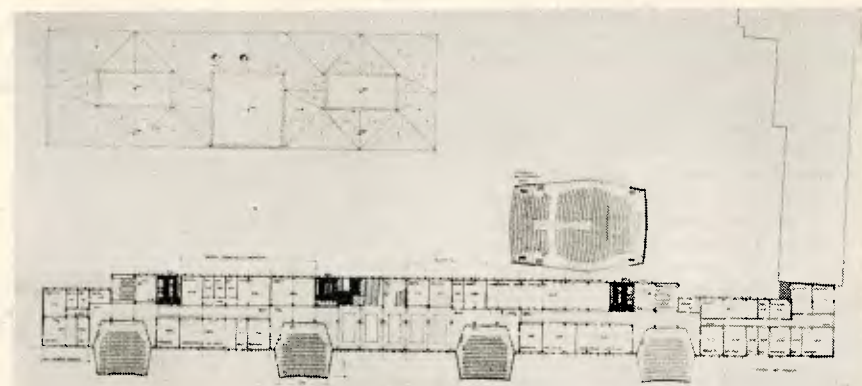
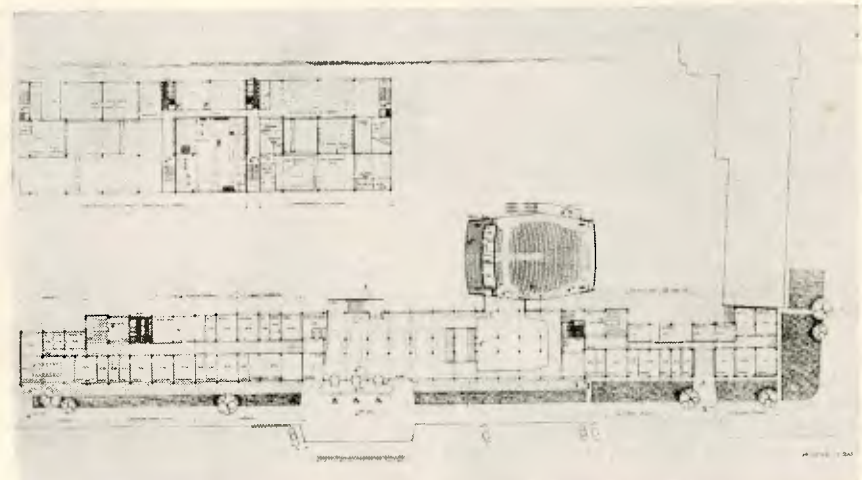
Po konštruktívnej stránke je hlavná budova v strednej partii navrhovaná ako železobetónový monolitický dvojtrakt. Konštruktívny modul je dosledne 540 cm, hĺbky traktov merané od líca obvodového muriva a stredných priečok sú 660 cm a 300 cm. Stĺpy sú jednotného prierezu a stropy sú uvažované ako rebrové stropy s rovným tvrdým pohľadom s prefabrikátmi pod podlahu, aby bolo zaistené voľné vedenie inštalácií pod podlahami a dosiahnutá zvýšená izolácia proti šíreniu zvuku.

Prievlaky v strednom trakte sú znížené tak, aby mohli byť voľne vedené inštalácie. Konzoly vysunutých veľkých posluchární sú uložené na spodných sítdoch a sú zachytené do celkového skeletového systému a do Fierendelovho nosníka nad troma poliami, v ktorom sú okenné otvory pre osvetlenie tabule.

Zastropenie veľkej auly je predpokladané škrupinovou predpiatou strunovou konštrukciou, ktorá vytvára zboršenú plochu. Konštrukcia spočíva na štyroch pilieroch, spojených medzi sebou vodorovnými nosníkmi. Budova dielni a laboratórií je konštruovaná ako monolitický železobetónový skelet s rovnakými poliami 9x9 m.

V architektonickom stvárnení fakulty strojného inžinierstva sa vychádzalo z úvahy, že Gottwaldovo námestie má ako riešením terénnych úprav, tak aj postavenými budovami spojov a teoretických ústavov SVŠT danú hlavnú kompozičnú os, takže sa budova dostáva na bočnú stranu námestia. Na základe tejto úvahy je hlavný vstup svojim architektonickým stvárnením potlačený a je komponovaný len v rámci soklovej partie, obloženej prírodným kameňom.

Soklová partia má kontrastovať s pojmami vyšších podlaží, ktorých fasáda je predpokladaná z prefabrikátov,

ktoré vytvárajú členitú plastickú plochu. Jednotný rytmus prefabrikovaných článkov fasády je zmnožený výtvorne priznaným konštruktívnym systémom, takže sa vo fasáde vytvára rytmus dvoch širších a dvoch užších oblokov.

Vzhľadom na merítko námestia, ako aj už spomínanú úvahu, je celkové pojmá architekúry vo svojej rytmizujúcej koncepcii zdôraznené vystupujúcimi hmotami veľkých posluchární. Veľké posluchárne sú v bočných stenách maximálne presklenené a v čelných plochách predpokladané s plastickou reliéfnou výzdobou.

V celkovom architektonickom stvárnení bola sledovaná snaha pravdivo vyjadriť účel budovy.

Ako zo zastavovacieho plánu vidieť, fakulta strojného inžinierstva neuzatvára úplne juhovýchodnú časť Gottwaldovho námestia. Na strojnícku fakultu má naväzovať fakulta stavebného inžinierstva, ktorej prvá etapa výstavby má tiež prísť v najbližšej budúcnosti do výstavby.

Realizáciou prvej etapy výstavby by sa takto prakticky skončila výstavba na Gottwaldovom námestí. Je ešte veľmi nájstojčivá úloha, aby sa od improvizácii na terénnych úpravách prišlo k plánovitej konečnej úprave. Postavené a k výstavbe pripravované budovy, poloha v meste si to iste vyžadujú.

Dr. inž. arch. M. Kusý